КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет туризму, бізнесу і психології
Кафедра психології і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної роботи
_____ Мирослав СОЛОВЕЙ
«27» червня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практикум із загальної психології

галузь знань	***05 соціальні та поведінкові науки***
спеціальність	***053 психологія***
освітній рівень	***бакалавр***
освітня програма	***Практична психологія***
статус дисципліни	***нормативна***

Форма здобуття освіти: *денна*
Навчальний рік: *2022 /2023*
Семестр: *II*
Кількість кредитів ЄКТС: *3*
Мова навчання: *українська*
Форма підсумкового контролю: *залік*

КИЇВ – 2022

Розробник:
Світлана ФЕДЬКО, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і туризму

Схвалено на засіданні кафедри психології і туризму.
Протокол № 17 від «01» червня 2022 року.

Завідувач кафедри Олександр БОНДАРЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету туризму, бізнесу і психології.
Протокол № 9 від «27» червня 2022 року.

Голова вченої ради факультету Наталія ЖДАНОВА

1. Мета вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Практикум із загальної психології» є складовою теоретичної та прикладної підготовки здобувачів вищої освіти за фахом 053 Психологія. Головна мета курсу полягає в ознайомленні здобувачів з прикладними аспектами загальної психології, формуванні умінь та навичок практичного використання методів загальної психології, аналізу та інтерпретації отриманих результатів.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) **–** 3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

семінарські заняття – 34 год.

самостійна робота – 56 год.

2. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни

Зміст дисципліни «Практикум із загальної психології» ґрунтується на тих відомостях, які були отримані здобувачами з курсу Загальної психології. Знання теоретичних основ навчальної дисципліни забезпечить ефективне вивчення таких ОК, як: Експериментальна психологія, Психодіагностика, Нейропсихологія.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна «Практикум із загальної психології» є обов'язковим компонентом (ОК 7) освітньої програми «Практична психологія». Вона займає одне з центральних місць в системі фахової підготовки здобувача вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія і сприяє формуванню теоретико-методологічного базису професійного світогляду та діяльності фахівця у галузі психології.

Дисципліна «Практикум з загальної психології» є початковою ланкою в оволодінні теорією і практикою проведення психологічних досліджень, а також в цілеспрямованій і всебічній підготовці майбутніх фахівців-психологів до здійснення ними практичної діяльності.

Курс викладається протягом ІІ семестру навчання і складається з трьох змістових модулів: «Основи дослідження психічних процесів індивіда» «Дослідження сенсорно-перцептивної сфери» «Вивчення пізнавальної та регулятивної сфери індивіда».

5. Завданням вивчення навчальної дисципліни «Практикум із загальної психології» є формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність глибоко розуміти вітчизняні культурні традиції та їх вплив на психічну діяльність і повсякденну поведінку.

ЗК 13. Глибоке розуміння етичних норм діяльності та гуманістичних цінностей людства.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

ФК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

ФК 6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

ФК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

ФК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

ФК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ФК 14. Уміти враховувати кроскультурні ментальні та релігійні особливості досліджуваних та клієнтів, а також специфіку семантичної організації їх свідомості, мислення, мови і мовлення.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		**Форми навчання** (та / або методи і технології)	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання** *(за необхідності)*
Код	**Результат навчання**		
ЗНАТИ:			
1.1.	предмет і завдання прикладної психології	Семінар-практикум, метод проблемних запитань, самостійна позааудиторна робота	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, письмова МКР
1.2.	властивості психічних процесів, що можуть підлягати емпіричному вивченню		
1.3.	особливості застосування найбільш відомих методів та методик дослідження психічних процесів		
УМІТИ:			
2.1.	застосовувати основні методи дослідження загальної психології	Семінар-практикум, метод проблемних запитань, самостійна позааудиторна робота	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, письмова МКР. Оцінювання виконання практичних завдань
2.2.	реєструвати емпіричні результати, вести протоколи психологічних досліджень		
2.3.	аналізувати, описувати й пояснювати результати емпіричних досліджень		
КОМУНІКАЦІЯ:			
3.1.	бути здатним усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики.	Семінар-практикум, метод проблемних запитань, самостійна позааудиторна робота	Усне поточне опитування під час аудиторних занять. Оцінювання виконання індивідуальних та групових практичних завдань, письмова МКР
3.2.	здатність ефективно формувати комунікативну стратегію в різних професійних ситуаціях		
АВТОНОМНІСТЬ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:			
4.1.	здатність самостійно опрацьовувати інформацію, нести відповідальність за виконання завдань	Семінар-практикум, самостійна позааудиторна робота	Оцінювання виконання індивідуальних та групових практичних завдань, письмова МКР
4.2.	самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження із дотриманням професійних та етичних вимог		

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання з дисципліни (код) **Програмні результати навчання (назва)**	**1.1**	**1.2**	**1.3**	**2.1**	**2.2.**	**2.3**	**3.1**	**3.2**	**4.1**	**4.2**
ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	+	+		+		+				
ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	+	+	+						+	
ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.				+		+			+	
ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги		+	+	+	+				+	+
ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.		+	+	+	+					+
ПРН 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки			+	+		+	+			+
ПРН 8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців				+	+	+		+		
ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога			+	+		+	+	+	+	+
ПРН 19. Враховувати ментальні та релігійні особливості досліджуваних та клієнтів у професійній роботі			+	+		+	+			

8. Система оцінювання результатів навчання студентів

Розподіл балів між видами навчальної діяльності:

семестр	форма підсумкового контролю	види навчальної діяльності здобувача	максимальна кількість балів
II	залік	аудиторна та самостійна робота	**50**
		модульна контрольна робота (МКР)	**50**
		залік	-

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за поточну (аудиторну та самостійну) роботу протягом семестру та рейтингового бала за МКР.

Поточне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється в національній 4-бальній шкалі («5», «4», «3», «2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (робота під час семінарів та/або практичних занять)

«5»	*студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки*
«4»	*студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами, відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначені понять та категорій і т.і., але легко усуває їх завдяки додатковим питанням*
«3»	*студент частково володіє матеріалом теми семінару; репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначені понять та категорій і т.і.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання*
«2»	*студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; не опанував зміст теми, вкрай слабо знає рекомендовану літературу, не володіє науковими фактами та категоріями, не знає основних закономірностей психічних явищ; показує низький рівень загальногуманітарного та наукового мислення*

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи здобувачів

«5»	*робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані*
«4»	*робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані*
«3»	*робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково*
«2»	*робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані*
«0»	*робота не виконана*

Модульна контрольна робота (МКР) проводиться наприкінці семестру і охоплює весь зміст навчального модуля. МКР оцінюється за 4-бальніою шкалою («5», «4», «3», «2»). Трансформація оцінки у рейтинговий бал за МКР проводиться у такий спосіб:

у VII семестрі форма підсумкового контролю – **ЗАЛІК**
«5» – 50 балів «4» – 40 балів «3» – 30 балів «2» – 20 балів Неявка на МКР – 0 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи студентів

«5»	*при виконанні завдання студент демонструє широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, дає вірне та коректне визначення основним поняттям і психологічним термінам; вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки*
«4»	*при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки*
«3»	*при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків*
«2»	*при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки*
«0»	*робота не виконана*

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою:

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну (форма підсумкового контролю – **залік)**
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незараховано

Підсумкова форма контролю з дисципліни – **ЗАЛІК в усній формі.**

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу та всіх видів робіт, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.
- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання відповіді на залік:

критерії оцінювання	**шкала оцінювання**	
	«зараховано»	**«не зараховано»**
відповідність відповіді змісту питання	відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі	відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. основні проблеми визначено нечітко / не визначено
повнота і ґрунтовність відповіді	основні питання розкриті повністю і ґрунтовно	основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті
термінологічна коректність	здобувач вільно й коректно користується понятійно-категоріальним апаратом дисципліни	здобувач майже не користується професійною термінологією

Оцінка **«зараховано»** виставляється за умови, якщо відповідь здобувача в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям. Оцінка **«не зараховано»** виставляється за умови, якщо відповідь здобувача не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		денна форма			
		Разом	у тому числі		
			лекції	семінарські/ практичні заняття	самостійна робота
МОДУЛЬ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ СФЕРИ ІНДИВІДА					
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХІЧНИХ ПРОЦЕСІВ					
1.	Тема 1. Проведення психологічного дослідження. Методи отримання психологічної інформації.	6		2	4
	Разом за змістовим модулем 1	**6**		**2**	**4**
Змістовий модуль 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СЕНСОРНО-ПЕРЦЕПТИВНОЇ СФЕРИ					
2.	Тема 1. Вивчення пізнавальної сфери особистості. Дослідження ролі відчуттів в пізнавальній активності індивіда.	10		4	6
3.	Тема 2. Дослідження сприймання	10		4	6
	Разом за змістовим модулем 2	**20**		**8**	**12**
Змістовий модуль 3. ВИВЧЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ТА РЕГУЛЯТИВНОЇ СФЕРИ ІНДИВІДА					
4.	Тема 1. Дослідження особливостей безпосередньої пам’яті людини.	10		4	6
5.	Тема 2. Дослідження особливостей опосередкованої пам’яті людини.	8		2	6
6.	Тема 3. Експериментально-психологічні методи дослідження властивостей мислення.	12		4	8
7.	Тема 4. Дослідження установок і стереотипності мислення.	8		2	6
8.	Тема 5. Дослідження властивостей уваги.	12		6	6
9.	Тема 6. Дослідження уяви у загальній психології. Творча уява.	12		4	8
	МКР	**2**		2	
	Разом за змістовим модулем 3	**64**		**24**	**40**
	Разом за модулем	**90**	**-**	**34**	**56**
	УСЬОГО ГОДИН	**90**	**-**	**34**	**56**

10. Рекомендована література

Базова

1. Зелінська Т.М. Практикум із загальної психології. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
2. Панок В. Г. Прикладна психологія. Теоретичні проблеми. Київ : Ніка-Центр, 2017. 188с.
3. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології. Київ : Товариство „Знання”, 2000. 204 с.
4. Психологу для роботи. Діагностичні методики : збірник [Текст] / [уклад.: М.В. Лемак, В.Ю. Петрище]. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2012. 616 с.
5. Туриніна О. Л. Практикум з психології. Київ : МАУП, 2007. 328 с.

Допоміжна

1. Алєксєєва Ю.А., Артемчук О. Г., Шишова О. М. Психодіагностика дітей та підлітків (Для психодіагностичної практики студентів). Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 108 с.
2. Горбунова В.В. Етичні та правові аспекти психологічних досліджень. Практична психологія та соціальна робота. 2005. № 3. С. 18-23.
3. Сучасна психологічна діагностика в школі. GIUNTY psychometrics. URL: https://giuntipsy.com.ua/school/rozdily-diagnostyky/